

Sipef NV

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Sipef NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

(Geconsolideerde jaarrekening)

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Sipef NV (de "vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 14 juni 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Sipef NV uitgevoerd gedurende minstens 30 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2017 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing, waarvan het totaal van de geconsolideerde balans USD 907 008 (000) bedraagt en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van USD 148 358 (000).

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep op 31 december 2017 alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISAs). Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle zijn die zaken die, naar ons professionele oordeel, van het meest van belang waren bij onze controle van de geconsolideerde jaarrekening over de lopende periode. Deze zaken werden behandeld in het kader van onze controle van de geconsolideerde financiële overzichten als geheel en bij het vormen van ons oordeel daarop, en we geven geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>Significante en ongebruikelijke transacties</p> <p>In de loop van het jaar waren er een aantal transacties die bijzondere extra controlefocus vereisten vanwege de omvang, de aard en de complexiteit van deze transacties en waarvoor de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving aanleiding geeft tot significante beoordelingen en schattingen. Belangrijke transacties die onderhevig zijn aan extra controlefocus waren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Acquisitie van PT Agro Muko <p>In 2017 heeft Sipef de overeenkomsten met haar joint-venturepartners, ANJ en MP Evans, betreffende de verkoop van een belang van respectievelijk 10,87% en 36,84% in PT Agro Muko aan Sipef, afgerond. Via haar dochteronderneming PT Tolan Tiga Indonesia had de vennootschap reeds een belang van 47,29% in PT Agro Muko. Als gevolg van deze transactie heeft de groep, met een controlerend belang van 95%, het exclusieve zeggenschap over PT Agro Muko verworven.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Acquisitie van PT Dendymarker <p>In 2017 heeft Sipef de acquisitie van 95% van de aandelen van PT Dendymarker Indah Lestari afgerond.</p> <p>Beide transacties worden beschouwd als een bedrijfscombinatie onder IFRS 3, volgens welke voor de transactie van PT Agro Muko het eerder aangehouden belang wordt geherwaardeerd tegen reële waarde, resulterend in een winst opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening, en volgens welke voor beide transacties, overgenomen identificeerbare activa en aangegane verplichtingen worden gewaardeerd tegen hun reële waarde, resulterend in een toewijzing van de aankoopprijs en een resterende goodwill.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben inzicht verworven in de interne beheersingsprocessen met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking van deze transacties, meer bepaald het nazicht van het management van de ontwikkeling van de kasstromen alsook de goedkeuring door de raad van bestuur van de veronderstellingen die werden toegepast in de waardering van de netto verworven activa. Wij hebben testen uitgevoerd met betrekking tot het ontwerp en de implementatie van de controles over de boekhoudkundige verwerking van deze transacties; • Wij hebben de inschatting gemaakt door het management van de reële waarde van het eerder aangehouden belang in Agro Muko gechallenged en beoordeeld; • Wij hebben de assumpties die gebruikt werden in de waardering van de verworven netto-activa in het DCF waarderingsmodel, zoals bepaald door het management, gechallenged en beoordeeld: we hebben beroep gedaan op onze interne waarderingsdeskundige om het werk van het management te evalueren, met inbegrip van: <ul style="list-style-type: none"> – Nagaan of de kasstromen opgenomen in het waarderingsmodel gebaseerd waren op een businessplan goedgekeurd door de raad van bestuur; – Nazicht van het business plan en de onderliggende assumpties aan de hand van discussie met het management, Key Performance Indicator (KPI) - analyse van gelijkaardige bedrijven, nazicht van rapporten van analisten; – Beoordelen van de redelijkheid van de belangrijkste assumpties in de voorspellingen, zoals de inflatie en de verwachte ruwe palmolieprijs;

Wij beschouwen de boekhoudkundige verwerking van deze transacties als een kernpunt van de controle, vanwege:

- Het oordeel van het management bij de Agro Muko transactie bij het vaststellen van de reële waarde van het eerder aangehouden belang in Agro Muko;
- De beoordelingen en schattingen die zijn opgenomen in het Discounted Cash Flow (DCF) - waarderingmodel, gebouwd door het management, om de reële waarde van de verworven nettoactiva te bepalen, met inbegrip van belangrijke assumpties over de toekomst, zoals de evolutie van verkoopprijzen, productiegroei en productie rendement, evenals de vaststelling van de discontovoet die de gewogen gemiddelde kapitaalkost (WACC) benadert;
- De toewijzing van de resulterende ondernemingswaarde aan de verworven activa en de aangegane verplichtingen.

Wij refereren naar het jaarverslag, met inbegrip van de toelichting bij het jaarverslag: Bedrijfscombinaties, verwervingen en afstotingen (toelichting 34).

- Beoordelen van de gepastheid van het DCF-waarderingmodel gebruikt door het management en beoordeling van de berekeningsmethode;
- Nazicht van het DCF-waarderingmodel en het uitvoeren van sensitiviteitsanalyses op de waardering;
- Nazicht van de WACC-berekeningsmethode aan de hand van het nazicht van analistenrapporten die de WACC-assumpties ondersteunen en door een WACC-herberekening uit te voeren;
- Uitvoeren van mathematische nauwkeurigheidscodes.
- We hebben de toewijzing van de reële waarde van verworven nettoactiva, zoals afgeleid uit het DCF-waarderingmodel, aan de geïdentificeerde verworven activa en aangegane verplichtingen beoordeeld door de verkregen waarden voor grondrechten, biologische activa en andere materiële vaste activa (productiefaciliteiten) te vergelijken met de onderliggende stukken en externe referenties.
- We hebben de toereikendheid van de toelichting met betrekking tot deze bedrijfscombinaties beoordeeld, zoals opgenomen in toelichting 34.

Toetsing van bijzondere waardevermindering op goodwill

Op 31 december 2017 bedroeg de boekwaarde van goodwill USD 103.008 (000). De jaarlijkse toets op bijzondere waardevermindering van goodwill is van belang voor onze audit omdat de realiseerbare waarde van deze goodwill wordt bepaald aan de hand van een berekening van de waarde in gebruik, uitgevoerd door het management op basis van een discounted cash flow-model dat complex, oordeelsgebonden en subjectief is. Het palmoliesegment wordt geïdentificeerd als een enkele kasstroomgenererende eenheid (KGE) voor het testen van goodwill op bijzondere waardevermindering.

- Wij hebben inzicht verkregen in de interne beheersingsprocessen rond de goodwill-impairmenttoefening, meer specifiek het managementbeoordelingsproces van het discounted cash flow-model, en de goedkeuring van de raad van bestuur van het onderliggende businessplan;
- We hebben het discounted cash flow-model beoordeeld om de geschiktheid van de door het management gehanteerde methodologie te beoordelen en de assumpties van het management kritisch te evalueren;
- We hebben beroep gedaan op onze interne waarderingdeskundige om de redelijkheid van de

De realiseerbare waarde van de KGE aan dewelke de goodwill wordt toegewezen, werd bepaald met behulp van het discounted cash flow-model. Het kasstroommodel omvat de relevante kasstromen, die naar verwachting in de toekomst zullen worden gegenereerd. Deze kasstromen worden verdisconteerd naar de contante waarde met gebruik van een discontovoet die de gewogen gemiddelde kost van het kapitaal (WACC) benadert.

De schatting van toekomstige kasstromen vereist het gebruik van significante operationele en toekomstgerichte assumpties, zoals het productie rendement van de dragende planten, de extractiegraad, de verwachte ruwe palmolieprijs, de inflatievoet, het niveau van kapitaalsinvesteringen en de assumpties voor het bepalen van de eindwaarde (terminal value) na de impliciete periode van 10 jaar.

Wij refereren naar het jaarverslag, met inbegrip van de toelichting bij het jaarverslag: Goodwill en immateriële vaste activa (toelichting 8).

belangrijkste toekomstgerichte veronderstellingen, zoals de inflatievoet, de geprojecteerde ruwe palmolieprijs en de gehanteerde discontovoet, te beoordelen;

- We vergeleken de operationele assumpties met historische gegevens en trends om hun redelijkheid te beoordelen;
- We hebben de robuustheid van het budgetteringsproces van het management geëvalueerd door de werkelijke resultaten te vergelijken met eerder voorspelde cijfers;
- We hebben ook nagegaan of de toekomstige kasstromen gebaseerd waren op het businessplan goedgekeurd door de raad van bestuur;
- We hebben de analyse van het management van de sensitiviteit van de waarde in gebruik aan veranderingen in de respectievelijke assumpties nagezien;
- We hebben de toereikendheid geëvalueerd van de toelichtingen die betrekking hebben op de belangrijkste assumpties waaraan de uitkomst van de test op bijzondere waardevermindering van goodwill het meest gevoelig is. De toelichtingen van de Groep met betrekking tot goodwill staan in toelichting 8. Deze toelichting toont aan dat wijzigingen in de belangrijkste gebruikte assumpties aanleiding kunnen geven tot een bijzondere waardevermindering van de goodwill in de toekomst.

Waardering van biologische activa

Op 31 december 2017 bedroeg de reële waarde van biologische activa USD 7.018 (000). De biologische activa hebben betrekking op landbouwproducten die groeien op de dragende planten ("oliepalmen"), die we Fresh Fruit Bunches ("FFB's") noemen, en vallen onder de reikwijdte van IAS 41. Ze worden gewaardeerd tegen reële waarde minus de kosten voor verkoop, bepaald op basis van de netto contante waarde van verwachte toekomstige kasstromen die ontstaan uit de productie van FFB's.

De waardering van FFB's is belangrijk voor onze audit vanwege de significante schattingen die worden toegepast in de methodologie van het management voor de waardering van de reële waarde van

- Wij hebben de interne controles op de waardering van biologische activa, zoals uitgevoerd door het management, nagegaan en wij hebben testen uitgevoerd met betrekking tot het ontwerp en de implementatie van deze interne controles;
- Wij hebben inzicht verkregen in de methodologie van de reële waardebeoordeling die door het management weerhouden werd om de reële waarde van biologische activa te bepalen. Wij hebben de redelijkheid van de significante assumpties die bij de waardering werden gebruikt, geëvalueerd;
- Wij vergeleken de geschatte kosten en lasten die gebruikt worden in het model met de werkelijke

biologische activa. De groeiende biologische productie wordt gedefinieerd als de olie in de palmvrucht. Wanneer het palmfruit olie bevat, wordt dit als een afzonderlijk actief opgenomen en wordt diens reële waarde geschat op basis van de verwachte hoeveelheid olie die beschikbaar is in de palmolievrucht, de verwachte verkoopprijs van palmolie op het moment van opstellen van de financiële staten, de verwachte kosten voor het oogsten en verwerken van palmvruchten en de verwachte verkoopkosten. Als zodanig identificeren we dit als kernpunt van de controle.

kosten op datum van afsluiting van de financiële staten;

- Wij vergeleken de verwachte kwantiteit van olie zoals gebruikt in het model met de werkelijke productie gebaseerd op de oogst na datum van afsluiting;
- Wij hebben de oogstgegevens na balansdatum opgevraagd om de redelijkheid van de kwantiteiten geprojecteerd en opgenomen in het waarderingmodel te evalueren;
- We hebben de toereikendheid van de toelichting met betrekking tot de waardering van biologische activa in toelichting 15 van het jaarverslag geëvalueerd.

Toetsing van bijzondere waardevermindering op landrechten: indicatie van weigering van hernieuwingen

Op 31 december 2017 omvatten de Materiële Vaste Activa landrechten voor een bedrag van USD 112.197 (000). De landrechten worden gewaardeerd aan kostprijs en de groep volgt de situatie van hernieuwing van elke grondtitel nauwlettend op en verlaagt alleen de waarde van de landrechten als er een indicatie is dat de grondtitel misschien niet wordt verlengd. We beschouwden de waardering van landrechten als een kernpunt van de controle vanwege de onzekerheid die kan bestaan met betrekking tot de vernieuwing van grondtitels in landen als Indonesië en Papoea-nieuw-Guinea.

Wij refereren naar het jaarverslag, met inbegrip van de toelichting bij het jaarverslag: Andere materiële vaste activa (toelichting 10), en Herwerking landrechten (toelichting 36).

- Wij hebben de interne controles over eventuele waardeverminderingverliezen van landrechten, zoals uitgevoerd door het management, nagegaan en wij hebben testen uitgevoerd met betrekking tot het ontwerp en de implementatie van deze interne controles;
- Wij hebben geëvalueerd of er een indicatie bestaat dat landrechten niet zouden worden verlengd aan de hand van:
  - Bevraging van het Groepsmanagement of er enige indicatie bestaat dat landrechten niet zouden worden hernieuwd en zo de boekwaarde van de landrechten beoordeeld zoals vereist door IAS 16;
  - Discussie met de interne en externe lokale raadsheren over het hernieuwingsproces dat vandaag loopt voor de landrechten die bijna vervallen;
  - Beoordeling van de uitkomst van het hernieuwingsproces van landrechten in het recent verleden.
- Verder hebben wij hebben de toereikendheid van de toelichting 10 en toelichting 36 van het jaarverslag geëvalueerd.

Realiseerbare waarde van uitgestelde belastingvorderingen en belastingaangelegenheden (inclusief indirecte belastingen)

Belastingwetgeving, inclusief indirecte belastingen, kan complex zijn en fiscale aangelegenheden kunnen een aantal jaren duren voordat ze zijn opgelost.

Verder heeft de groep uitgestelde belastingvorderingen geboekt voor niet aangewende fiscale verliezen. De groep heeft zijn oordeel gebruikt om het bedrag aan uitgestelde belastingvorderingen te bepalen dat kan worden opgenomen, voor zover het waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winst beschikbaar zal zijn.

We verwijzen naar het jaarverslag, inclusief toelichtingen bij het jaarverslag: Winstbelastingen (toelichting 26).

- Wij hebben de interne controles met betrekking tot het bepalen van de realiseerbare waarde van uitgestelde belastingvorderingen en met betrekking tot het opvolgen van belastingsaangelegenheden, zoals uitgevoerd door het management, nagegaan en wij hebben testen uitgevoerd met betrekking tot het ontwerp en de implementatie van deze interne beheersings-maatregelen;
- We hebben groeps- en lokaal management bevraagd met betrekking tot de status en de behandeling van open directe en indirecte belastingposities en de erkenning van uitgestelde belastingvorderingen en fiscale voorzieningen en hebben beroep gedaan op zowel interne als externe belastingdeskundigen in Indonesië en Papoea-nieuw-Guinea om ons te helpen inzicht te krijgen in de potentiële impact van lokale belastingregels op de activiteiten van de groep;
- We hebben de veronderstellingen van het management geëvalueerd, getest en kritisch in vraag gesteld om de waarschijnlijkheid te bepalen dat uitgestelde belastingvorderingen in toekomstige jaren via belastbaar inkomen zullen worden gerealiseerd, met inbegrip van een vergelijking van de consistentie van de prognoses van het belastbaar inkomen zoals gebruikt in de uitgestelde belastinganalyse met de prognoses zoals opgenomen in de financiële budgetten goedgekeurd door de raad van bestuur;
- Wij hebben de historische juistheid van de assumpties en het schattingsproces van het management beoordeeld door de voorspelde resultaten te vergelijken met de werkelijke bedrijfsresultaten om de waarschijnlijkheid te bepalen dat uitgestelde belastingvorderingen in toekomstige jaren via belastbaar inkomen zullen worden gerealiseerd;
- Wij hebben beroep gedaan op onze interne belastingdeskundige om de belastingsposities na te gaan en om de assumpties gehanteerd door het management om belastingsposities te bepalen, te challengen;
- Verder hebben wij hebben de toereikendheid van de toelichting 26 van het jaarverslag geëvalueerd.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven, alsook voor het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen ander realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

*
*   *

Verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, inclusief de verklaring van niet-financiële informatie en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de internationale controlestandaarden (ISAs), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, inclusief de verklaring van niet-financiële informatie, en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, na te gaan, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor boekjaar afgesloten op 31 december 2017 en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, zijnde:

- jaarverslag van de raad van bestuur – 1. Enkelvoudige jaarrekening
- jaarverslag van de raad van bestuur – 2. Geconsolideerde jaarrekening
- jaarverslag van de raad van bestuur – 3. Verklaring inzake deugdelijk bestuur

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Wij drukken geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarrapport.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dat deel uitmaakt van sectie 'jaarverslag van de raad van bestuur' (pagina 47). De vennootschap volgt bij het opstellen van deze niet-financiële informatie internationaal erkende referentiemodellen (RSPO en GRI). Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met deze internationaal erkende referentiemodellen. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Antwerpen, 13 april 2018

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren

BV o.v.v.e. CVBA

Vertegenwoordigd door Kathleen De Brabander

Deloitte.

Deloitte Bedrijfsrevisoren / Réviseurs d'Entreprises
Burgerlijke vennootschap onder de vorm van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid /
Société civile sous forme d'une société coopérative à responsabilité limitée
Registered Office: Gateway building, Luchthaven Nationaal 1 J, B-1930 Zaventem
VAT BE 0429.053.863 - RPR Brussel/RPM Bruxelles - IBAN BE 17 2300 0465 6121 - BIC GEBABEBB

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited